

Advies Wageningen Universiteit

De Reviewcommissie (hierna commissie) heeft kennisgenomen van het voorstel van Wageningen Universiteit (hierna WU) dat het College van Bestuur met zijn brieven van 6 mei 2012 (kenmerk E 06-05-2012) en 4 juni 2012 (kenmerk 12/17446) aan de minister van Economische zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) heeft gezonden.

De commissie heeft het voorstel van de WU beoordeeld aan de hand van het beoordelingskader dat de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) mede namens de minister van EL&I heeft vastgesteld (brief aan de Tweede Kamer van 7 maart 2012) en bij brief van 5 maart 2012 bekend heeft gemaakt aan de universiteiten en hogescholen die bij de hoofdlijnenakkoorden zijn betrokken.

De commissie heeft op 16 mei 2012 een gesprek gevoerd met een vertegenwoordiging van de WU. Naar aanleiding van vragen van de commissie heeft de WU het voorstel toegelicht.

Profiel

De WU beschrijft haar profiel als volgt.

'We want to be a major global player in our domain with an international profile, relevant for (international) society and industry, inspiring Dutch and international students and staff'. De WU is een unieke instelling in Nederland, door haar domein (groen), door haar bestuurlijke en financiële positionering (bij de minister van EL&I) en door de samenwerking met Dienst Landbouwkundig Onderzoek (DLO) (toegepast onderzoek) binnen Wageningen UR. Het domein van de WU is 'Healthy food and living environment' waarbinnen drie subgebieden zijn te onderscheiden: 'Food and food production', 'Living environment' en 'Health, lifestyle and livelihood'. De WU bevordert een multidisciplinaire aanpak met veel interactie tussen de natuur- en sociale wetenschappen. De structuur is daarop afgestemd: de WU heeft één faculteit met 93 leerstoelgroepen.

De commissie heeft het voorstel beoordeeld aan de hand van de criteria:

- ambitieniveau en realiteitsgehalte;
- aansluiting bij nagestreefde ontwikkelingen op stelselniveau: zwaartepuntvorming en differentiatie;
- uitvoerbaarheid.

De commissie beoordeelt het voorstel als volgt.

Ambitie

De commissie stelt vast dat instellingsvoorstel voornemens bevat op het terrein van *onderwijskwaliteit en studiesucces*. De WU kiest voor een relatief hoge streefwaarde voor het bachelorrendement: van 62% naar 75% in 2015. Zeker in vergelijking met de technische universiteiten ziet de commissie dat als een stevige ambitie. In het instellingsvoorstel wordt beargumenteerd dat de uitval door diverse oorzaken niet kan worden teruggedrongen en mogelijk nog stijgt naar het relatief hoge niveau van 20%. De WU heeft nog geen excellentieprogramma's en kiest wat betreft excellentie voor het streven om de hoge score in de studentbeoordeling van het onderwijs te handhaven. Wat betreft de docentkwaliteit streeft de WU naar een verdubbeling van het huidige, vrij lage,

aandeel docenten met een BKO-certificaat. De WU voldoet al aan de eis van onderwijsintensiteit en wil dat niveau (twaalf contacturen) handhaven. De WU wil de indirecte kosten constant houden, waarmee men overigens in 2015 boven het gemiddelde van de streefwaarden van de technische universiteiten zal uitkomen. De commissie concludeert dat de WU goed inzet op onderwijskwaliteit en studiesucces.

Wat betreft de ontwikkeling van het *onderwijsaanbod* constateert de commissie dat in het voorstel geen ingrijpende keuzes of vernieuwingen zijn opgenomen. De WU is een gespecialiseerde universiteit en het onderwijsaanbod sluit al aan op dat profiel. Het grootste deel van de leerstoelgroepen werkt binnen de zwaartepunten; door het één-faculteitsmodel wordt het onderwijs door de WU al als voldoende geïntegreerd beschouwd. Vooral de opleidingen zelf geven vorm aan de vernieuwing van het onderwijsaanbod. Mogelijke nieuwe opleidingen worden bij voorkeur in samenwerking met andere instellingen ontwikkeld. De WU kiest er voor om geen brede bacheloropleidingen in te voeren. Wel wil de WU in aanvulling op het bestaande oriëntatieprogramma Life Sciences, de mogelijkheid onderzoeken om oriëntatieprogramma's op het gebied van de Environmental Sciences en Social Sciences in te voeren. De oriëntatieprogramma's zijn breed georiënteerd en bieden studenten de mogelijkheid om in het vervolgtraject na dit jaar te kiezen voor een gespecialiseerde opleiding. De commissie concludeert dat het voorstel goede voornemens bevat met betrekking tot het onderwijsaanbod.

De commissie constateert dat het instellingsvoorstel veel maatregelen noemt gericht op de versterking van het *onderzoek*. Onder het motto 'It is our ambition to belong to the world's leading universities in our domain' streeft de WU naar duidelijke zwaartepunten. Voor de verdere verbetering van de kwaliteit van het onderzoek zijn in het instellingsvoorstel concrete doelen met streefwaarden opgenomen. De commissie concludeert dat het de WU goed beleid voert ten aanzien van het onderzoek.

De commissie constateert dat de WU veel plannen heeft voor de versterking van de inspanningen voor *valorisatie*. Hoewel valorisatie en kennisoverdracht tot haar kerntaken behoren, realiseert de WU zich dat studenten en staf zich daarvan nog onvoldoende bewust zijn. Zij stelt zich het volgende tot doel: 'In order to bring innovation in our domain to its full potential and contribute to the major challenges that the world is facing, we need to expand and improve our valorisation aspect'. De WU wenst een algemeen valorisatiebeleid te ontwikkelen met veel aandacht voor het professionaliseren van het betrokken personeel. De infrastructuur voor valorisatie wordt verder uitgebreid met 'Impulse' (een ontmoetingsplaats) en met 'Startlife' (faciliteiten voor starters). De WU wil het entrepreneurship bij studenten stimuleren in het onderwijs (met een 10% toename van deelnemers aan het ondernemerschaponderwijs). De WU streeft ernaar het (hoge) niveau van inkomsten uit de derde geldstroom te handhaven. Er wordt meer gebruik gemaakt van de expertise bij DLO, onder meer door DLO-onderzoekers als PhD-supervisoren in te zetten.

Ook met betrekking tot valorisatie concludeert de commissie dat het voorstel goede voornemens bevat.

Gegeven bovenstaande conclusies met betrekking tot onderwijskwaliteit en studiesucces, het onderwijsaanbod, onderzoek en valorisatie, alles afwegende, beoordeelt de commissie het instellingsvoorstel als ambitieus en realiseerbaar.

Aansluiting

Wat betreft *onderwijsdifferentiatie* constateert de commissie dat de WU in de afgelopen periode veel aandacht heeft besteed aan de bacheloropleidingen. Voor de komende periode kiest de WU voor extra inzet op de masteropleidingen, met name gericht op de diversiteit van de instroom en een betere voorbereiding op de arbeidsmarkt. De WU ontwikkelt verschillende tracks in de masteropleidingen: research, management/entrepreneurship, beleid en onderwijs. Van oudsher is internationalisering

bij de WU sterk ontwikkeld; in het voorstel is veel aandacht voor verdere versterking van de internationalisering. De gedachten over excellentie in het onderwijs zijn aan het verschuiven; tot nog toe kende de WU geen aparte excellentietrajecten, maar zij zal in 2013/2014 een excellentieprogramma starten in de bachelorfase en in 2015 voordragen bij Sirius. De WU start de ontwikkeling van twee 'distance learning tracks'. De commissie concludeert dat de WU voldoende beleid voert met betrekking tot onderwijsdifferentiatie.

Ten aanzien van het onderzoek is bij de WU een duidelijk proces van *zwaartepuntvorming* waarneembaar. Onder invloed van ontwikkelingen in wetenschap en maatschappij verschuift het accent naar de aandachtsgebieden 'Food and water security', 'Green economy/competing claims' en 'Preventive health'. In het voorstel is een uitgebreide analyse van wetenschappelijke, maatschappelijke en internationale ontwikkelingen te vinden die de basis vormen voor deze keuzes. De opkomst van de 'new biology' is hierbij van centraal belang: van food production naar bio(based) production. Omdat bij alle thema's een interdisciplinaire aanpak wordt nagestreefd, wil de WU inzetten op versterking van de sociale wetenschappen. In het voorstel wordt een ontwikkeling op langere termijn geschetst en worden duidelijke keuzes gemaakt. De WU is betrokken bij een grote diversiteit aan nationale en internationale samenwerkingsverbanden en netwerken en zij heeft daarin een actieve rol. De WU wil dit nog verder uitbouwen, bijvoorbeeld in de richting van de Centres of Expertise in het hoger beroepsonderwijs. De WU zet, in nauwe samenwerking met DLO, uit eigen middelen 35 miljoen in voor strategische investeringsthema's. De WU streeft naar betrokkenheid bij de topsectoren en de EU Grand Challenges. In het instellingsvoorstel worden duidelijke relaties gelegd tussen de onderwijszwaartepunten van de WU en de topsectoren, in het bijzonder Agrofood. De WU is betrokken bij het HAO-Centre of Expertise (Centre for Biobased Economy). In haar onderzoek wenst de WU zich aan te sluiten bij zes topsectoren, met name Agrofood en Tuinbouw & uitgangsmaterialen, maar ook Water, Chemie, Life sciences & health en Energie. Het instellingsvoorstel biedt hiervan een duidelijk overzicht. Voorts wordt in het voorstel aandacht geschonken aan de sectorplannen Natuur- en Scheikunde, Life Sciences en Nanotechnology. De commissie concludeert dat de WU goed beleid voert met betrekking tot zwaartepuntvorming.

Gegeven bovenstaande conclusies, alles afwegende, oordeelt de commissie dat de WU met haar voorstel sterk inzet op onderwijsdifferentiatie en zwaartepuntvorming.

Uitvoerbaarheid

De commissie constateert dat in het instellingsvoorstel veel aandacht uitgaat naar de in te zetten maatregelen en de implementatie van het beleid. De voornemens zijn gebaseerd op goed onderbouwde keuzes waarbij ook externe deskundigen zijn betrokken. De plannen zijn goed ingebed in de organisatie. Voor de implementatie van de doelen, voor onderwijs, onderzoek en valorisatie, worden concrete maatregelen benoemd, zoals bijvoorbeeld het 'training and supervision plan' voor promovendi, het 'leerstoelenplan' en de faciliteiten voor valorisatie. Tevens worden in het 'Strategic Funds' concrete investeringsdoelen en de benodigde financiële middelen vermeld.

De commissie beoordeelt het instellingsvoorstel als uitvoerbaar

Aanvullende indicatoren

De commissie constateert dat WU aanvullende indicatoren heeft geformuleerd om specifieke ambities en/of de uitvoering van ambities verder te concretiseren. Dit betreft onder andere de volgende indicatoren: 'Een verhoging van het aantal promovendi met een Training en Supervision Plan van 85% anno nu naar 90% in 2015' (p. 26); 'Van 91 tenuretracks in 2011 naar 150 in 2015' (p. 26); 'Toename van de verwerving van VENI-VIDI-VICI-onderzoeksbeurzen van 30 in de periode 2007-2010 tot 32 in de periode 2011-2014, en in 2014 een aandeel in ERC-grants dat hoger is dan het WU-aandeel in de totale bekostiging' (p. 26), 'Het aantal graduate schools met een speciaal programma

voor postdocs verhogen van 3 naar 6 schools in 2015' (p. 26), 'Het handhaven van het aantal onderzoekspublicaties in wetenschappelijke toptijdschriften met impactfactor groter dan 20' (p. 26), 'Het verbeteren van de positie in Shanghai ranking voor Life and Agricultural Sciences, van positie 36 naar een plaats in de top-35 in 2015 en op langere termijn een plaats in de top-30' (p. 26), 'het handhaven van het aandeel masterprogramma's in het Engels' (p. 31), 'Het verhogen van het percentage bachelorstudenten met buitenlandervaring van 8 naar 12' (p. 31), 'Het verhogen van het aantal distance learning tracks van 0 naar 2' (p. 31), en 'Het verhogen van het aantal peer reviewed courses (kwaliteitsindicator)' (p.31).

Advies aan de minister van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie

Op grond van de beoordeling van het voorstel van de Wageningen Universiteit aan de hand van de drie criteria (ambitieniveau en realiteitsgehalte, aansluiting bij de gewenste ontwikkelingen op stelselniveau en uitvoerbaarheid), daarbij rekening houdend met de wegingsfactoren zoals beschreven in paragraaf 3 van het beoordelingskader, komt de commissie tot het volgende advies aan de minister van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie:

1. De commissie beoordeelt het ambitieniveau en realiteitsgehalte alsmede de aansluiting op de gewenste stelselontwikkeling van het voorstel voor de voorwaardelijke financiering van de Wageningen Universiteit als toereikend. In bijlage 1 zijn de nulmeting en de streefcijfers voor de indicatoren onderwijskwaliteit en studiesucces opgenomen.
2. Gezien de oordelen op de drie criteria ten aanzien van onderwijs, onderzoek en valorisatie komt de commissie tot de conclusie dat de Wageningen Universiteit in aanmerking dient te komen voor middelen uit het selectief budget. De commissie plaatst het voorstel van de Wageningen Universiteit in de categorie 'zeer goed'. In bijlage 2 zijn de scores opgenomen.

Namens de Reviewcommissie Hoger Onderwijs en Onderzoek,

prof. dr. F.A. van Vught, voorzitter

Bijlage 1a: Verplichte indicatoren onderwijskwaliteit en studiesucces

	nulmeting	ambitie 2015
(WO1b) Kwaliteit /excellentie: Studentenoordeel over de opleiding in het algemeen	88,0 %	85,0 %
(WO2) Studiesucces: Uitval	14,0 %	20,0 %
(WO3) Studiesucces: Switch	3,5 %	8,0 %
(WO4) Studiesucces: Bachelorrendement	62,0 %	75,0 %
(WO5) Maatregelen: Docentkwaliteit	24,0 %	45,0 %
(WO6) Maatregelen: Onderwijsintensiteit	0 %	0 %
(WO7) Maatregelen: Indirecte kosten	19,1 %	20,0 %

Bijlage 1b: Gebruikte definities verplichte indicatoren onderwijskwaliteit en studiesucces

In deze bijlage geeft de commissie aan of uw instelling de RCHOO definitie en nadere omschrijving heeft gebruikt en waar een eventuele andere invulling van de nadere omschrijving en gebruikte methode en databron staat beschreven. Onder 'pag nulmeting' en 'pag ambitie' wordt aangegeven waar een omschrijving in het voorstel is gevonden.

Een uitgebreide versie van dit overzicht ontvangt u van het Ministerie van OCW.

Indicator	Definitie
(WO1b) Kwaliteit /excellentie: Studentenoordeel over de opleiding in het algemeen	<p>Studentenoordeel over de opleiding in het algemeen</p> <p>Definitie RCHOO</p> <p>pag nulmeting: 30, 31 pag ambitie: 30, 31</p>
(WO2) Studiesucces: Uitval	<p>Het aandeel van het totaal aantal voltijd bachelorstudenten (eerstejaars HO) dat na één jaar niet meer bij dezelfde instelling in het hoger onderwijs staat ingeschreven</p> <p>Definitie RCHOO. Zie ook brief 12/17446</p> <p>pag nulmeting: 29, 31 pag ambitie: 29, 31</p>
(WO3) Studiesucces: Switch	<p>Het aandeel van het totaal aantal voltijds bachelorstudenten (eerstejaars HO) dat na 1 jaar studie overstapt naar een andere studie bij dezelfde instelling</p> <p>Definitie RCHOO. Zie ook brief 12/17446</p> <p>pag nulmeting: 29, 31 pag ambitie: 29, 31</p>
(WO4) Studiesucces: Bachelorrendement	<p>Het aandeel van de voltijd bachelorstudenten die zich na het eerste studiejaar opnieuw bij dezelfde instelling inschrijven (herinschrijvers) dat in de nominale studietijd + één jaar (C+1) bij dezelfde instelling het bachelorsdiploma behaalt</p> <p>Definitie RCHOO. Zie ook brief 12/17446</p> <p>pag nulmeting: 29, 31 pag ambitie: 29, 31</p>
(WO5) Maatregelen: Docentkwaliteit	<p>Het aandeel docenten (WP) met een basiskwalificatie onderwijs in het totaal aantal docenten (WP)</p> <p>Definitie RCHOO. Zie ook brief 12/17446</p> <p>pag nulmeting: 29-30, 31 pag ambitie: 29-30, 31</p>

Indicator	Definitie
(W06) Maatregelen: Onderwijsintensiteit	<p data-bbox="703 253 1128 349">Het aandeel van de voltijd bachelor opleidingen met minder dan 12 geprogrammeerde contacturen en overige gestructureerde uren (klokuren per week) in het eerste jaar van voltijd bachelor opleidingen.</p> <p data-bbox="703 371 1027 394">Definitie RCHOO. Zie ook brief 12/17446</p> <p data-bbox="703 416 1128 439">pag nulmeting: <input data-bbox="836 416 900 439" type="text" value="30, 31"/> pag ambitie: <input data-bbox="1043 416 1128 439" type="text" value="30, 31"/></p>
(W07) Maatregelen: Indirecte kosten	<p data-bbox="703 472 1128 517">Generieke overheadformatie als percentage van totale formatie.</p> <p data-bbox="703 539 1054 607">Definitie RCHOO. Betreft generieke overheadformatie als percentage van totale formatie. Zie ook brief 12/17446</p> <p data-bbox="703 629 1128 651">pag nulmeting: <input data-bbox="836 629 900 651" type="text" value="38"/> pag ambitie: <input data-bbox="1043 629 1128 651" type="text" value="38"/></p>

Bijlage 2: Scores bij de beoordeling van het voorstel van de Wageningen Universiteit

Score aan de hand van paragraaf 3 van het beoordelingskader (brief staatssecretaris van OCW 7 maart 2012 mede namens minister van EL&I):

Ambitieniveau en realiteitsgehalte	4
Aansluiting bij gewenste ontwikkelingen op stelselniveau	4

Conclusie: het voorstel is toereikend voor de voorwaardelijke financiering.

Ten behoeve van de toekenning van het selectieve budget telt het tweede criterium dubbel:

Ambitieniveau en realiteitsgehalte	4
Aansluiting bij gewenste ontwikkelingen op stelselniveau	$2 \times 4 = 8$
Uitvoerbaarheid	4
Totaalscore	16

De staatssecretaris van OCW heeft mede namens de minister van EL&I (brief 26 april 2012) de volgende indeling vastgesteld voor de toekenning van de middelen uit het Selectieve Budget:

4 - 11 punten	:	onvoldoende voorstellen
12 - 14 punten	:	goede voorstellen
15 - 17 punten	:	zeer goede voorstellen
18 - 20 punten	:	excellente voorstellen

Conclusie: het voorstel valt in de categorie 'zeer goed'.